

המרכז הקהילתי בית צדיק

הקדמה - עיקרי הממצאים וההמלצות

1. כללי

1.1. בהתאם לתכנית העבודה השנתית של מבקר העירייה לשנת 2011, נערכה ביקורת במרכז הקהילתי "בית צדיק".

1.2. הביקורת נערכה באופן מדגמי על שנות הפעילות תש"ע - תשע"א. הביקורת התמקדה בהיבטים המנהליים והתפעוליים הנוגעים לניהולו של המרכז הקהילתי ונמנעה מדיון ובחינה של היבטים מקצועיים הנוגעים לצד החינוכי ולתכנים המועברים בחוגים השונים. אלו נתונים לשיקול הדעת המקצועי של מנהל המרכז הקהילתי ורכזת החוגים.

1.3. במהלך הביקורת, הביקורת נפגשה גם עם הרמה הממונה - מנהלת מחלקת מרכזים קהילתיים בחברה לתרבות פנאי וספורט.

1.4. הביקורת נערכה ע"י צוות של שלושה סטודנטים מאוניברסיטת בר אילן מהחוג למדעי המדינה בתכנית לתואר שני ללימודי ביקורת, וכחלק מדרישות החוג לבצע עבודת ביקורת מעשית כפרויקט גמר. הביקורת נערכה בסיוע ובקרה צמודה של מבקר העירייה שאף ערך את הדוח הסופי והשלים נושאים שהיו חסרים בו.

1.5. הביקורת מציינת בהערכה רבה את הסיוע ושיתוף הפעולה שקיבלה ממנהל המרכז הקהילתי "בית צדיק" ועובדיו.

2. תכנית הביקורת

הביקורת בחנה את אופן ניהולו של המרכז הקהילתי בית צדיק בשנים תש"ע ו-תשע"א, תוך התמקדות בתחומים הבאים:

2.1. התקציב והניהול הכספי - הכנסות והוצאות, אופן גביית כספים ושמירתם, אופן מתן הנחות לנרשמים, ניהול קופה קטנה והפיקוח המנוהל בנושאים אלו ע"י חשבות החברה.

2.2. סדרי הרישום למרכזים - תיעוד הפעילות ושמירת מסמכים.

2.3. אופן העסקת מדריכי החוגים - בדיקת חוזי ההעסקה ואופן ביצוע התשלומים למדריכים.

3. ממצאי הביקורת העיקריים:

כללי

3.1. ברחבי העיר בת ים פועלים תשעה מרכזים קהילתיים המתופעלים על ידי חברה עירונית - החברה לתרבות פנאי וספורט (להלן: "החברה"). המרכזים מספקים שירותי פנאי, חוגי העשרה, תכניות חברתיות וקהילתיות ופונים אל קהל יעד רחב החל בגיל הרך וכלה בגיל הזהב.

3.2. עד שנת 2004, פעלו המרכזים הקהילתיים כחלק מאגף תרבות נוער וספורט בעיריית בת ים. לאחר שינוי ארגוני והפרטה הועברה האחריות לתפעולם של המרכזים הקהילתיים לחברה הפועלת כגוף עצמאי וכלכלי.

3.3. המרכז הקהילתי "בית צדיק" משמש מרכז פעילות ומאגד בתוכו מגוון פעילויות העשרה ופנאי לתושבי דרום העיר. במרכז מתקיימים מספר רב של חוגים מגוונים לכול קשת הגילאים, אירועים קהילתיים, פעילויות לנוער וצהרונים המהווים מסגרת ממשיכה לגני הילדים ובתי הספר, פעילויות לגיל הזהב וכן מופעלת שלוחה בבית-הספר "אורות התורה".

3.4. הצוות הניהולי, בנוסף למנהל המרכז, כולל מזכירה ורכזת חוגים בשלוחת "אורות התורה" ואב בית במשרה מלאה.

3.5. היקף הפעילות במרכז הקהילתי "בית צדיק" הינו קטן יחסית בהשוואה למרכזים קהילתיים אחרים בעיר. בשנת הלימודים תש"ע הופעלו ע"י המרכז הקהילתי ושלוחתו בבית הספר "אורות התורה" 18 חוגים ופעילויות שונות לילדים, נוער ומבוגרים, בהם לקחו חלק, בממוצע, כ- 315 משתתפים, ובשנת הלימודים תשע"א הופעלו ע"י המרכז 21 מסגרות שונות בהן לקחו חלק, בממוצע, כ- 372 משתתפים. מעבר לכך, בצהרונים המופעלים ע"י המרכז השתתפו בשנים תש"ע ו-תשע"א, בהתאמה, 26 ו- 44 ילדים. כמו כן בקייטנת הקיץ והחגים השתתפו בשנים תש"ע ו- תשע"א בהתאמה כ- 270 ו-300 ילדים.

3.6. המרכז הקהילתי "בית צדיק", פעל מספר שנים כמרכז קהילתי עם תכנים המכוונים לכלל האוכלוסייה. לפני כ- 5 שנים הוסב המרכז כך שתכני הפעילות הותאמו לאוכלוסייה דתית-חרדית. בפועל, היקף הפעילות נותר מצומצם בשל חוסר דרישה/היענות מהציבור הדתי-חרדי, דבר שהוביל בשנית לשינוי בתפיסת הפעלתו של המרכז ולפיה כיום תכני הפעילות והחוגים המיועדים לציבור הדתי-חרדי, חוזקו באמצעות שלוחה הפועלת בבית הספר "אורות התורה", בעוד שבמרכז עצמו מתקיימת כיום פעילות משולבת הן לציבור החילוני והן לציבור הדתי.

3.7. כללית, מממצאי הביקורת עולה כי מתנהלת פעילות תקינה ומבורכת במרכז. יחד עם זאת, במהלך הביקורת נמצאו גם ליקויים מעטים, רובם נוגעים להיבטים אדמיניסטרטיביים בפעילות המרכז שאותם יש להסדיר כמו: טיפול בחייבים, אופן טיפול בהשכרות, חוסר במסמכים הנוגעים להעסקת קבלנים ועוד.

ראוי לציין כי את חלקם של הליקויים הוחל להסדיר כבר במהלך הביקורת.

התקציב והניהול הכספי

3.8. כמפורט במאזן הבוחן של החברה לתרבות פנאי וספורט, היקף ההוצאות הכספיות

של המרכז הקהילתי "בית צדיק" הסתכם בכול אחת מהשנים 2009 ו-2010 בשיעור

של 639 אש"ח ו-662 אש"ח, בהתאמה.

מהנתונים הכספיים במאזן הבוחן עולה כי כול אחת משנות התקציב 2009 ו-2010

הסתיימה בגירעון כספי של 67 אש"ח ו-65 אש"ח, בהתאמה.

3.9. התשלומים לפעילויות השונות מבוצעים באמצעות כרטיסי אשראי, המחאות

דחיות ומיעוטן במזומן. נבדק ונמצא כי הטיפול במרכז בהמחאות חוזרות מתבצע

באופן תקין ובהתאם לנוהל החברה.

3.10. הטיפול המתבצע לגביית חובות מחייבים שלא סיימו להסדיר את מלוא תשלומיהם

מצריך שיפור, למרות שלדברי מנהל המרכז מתנהל מעקב שוטף אחר חייבים

והדברים מתבצעים הן בטלפון והן בכתב.

הביקורת מצאה כי במערכת הממוחשבת רשומים חייבים שעדיין לא שילמו את

חובם משנת 2009. כמו כן נמצאו רשומים לחוגים בסטטוס חייב ושאינם אמורים

להיות כך, והדבר נובע לרוב מרישומת שלא עודכנה בזמן. ליקוי זה טופל במהלך

הביקורת.

לדברי מנהלת המחלקה למרכזים קהילתיים, הערות הביקורת נלמדו, ניתנו על ידה

הנחיות מפורטות כיצד לבצע ביעילות מעקב שוטף אחר חייבים ובאיזו תדירות.

רישום הפעילות והטיפול המתבצע כיום הינו ממוחשב וניתן לדעת בכול נקודת זמן

מהו מצבו של כול חייב בתהליך הגבייה.

3.11. בניהול הקופה הקטנה הביקורת ציינה כי תיעוד הוצאות אינו מתבצע באופן שוטף

על גבי טופס יומן קופה קטנה. ההוצאות נרשמות, בהסתמך על קבלות/חשבוניות

באופן מרוכז, ביום שבו מתבצעת ההתחשבות מול הנהלת החשבונות בחברה

לתרבות פנאי וספורט.

3.12. נבדק ונמצא כי אופן הטיפול בשמירת הכספים במרכז הקהילתי מתנהל באופן תקין

ועולה בקנה אחד עם נוהל החברה לתרבות פנאי וספורט לנושא זה.

סדרי הרישום במרכז ומתן הנחות לנרשמים

3.13. בבדיקה נמצא כי נדרשת הקפדה רבה יותר ושיפור בכול הכרוך בתיעוד הולם של

הנרשמים לפעילות במרכז הקהילתי.

טופסי הרישום לחוגים וטופסי ביטול השתתפות אינם מתוייקים באופן מסודר

ובמספר מקרים הביקורת מצאה כי חסרים טופסי רישום של הרשומים לפעילות

בחוגים.

המרכז הקהילתי בית צדיק

חלקם של הנרשמים לפעילות זכאים להנחות על פי תבחינים שנקבעו ע"י הנהלת החברה. מממצאי הבדיקה המדגמית שערכה הביקורת עלה כי חסרות אסמכתאות אשר אמורות להיות מצורפות לטופסי ההרשמה ושעליהן מסתמכת גודל ההנחה שניתנה.

עוד נמצא כי בחלק מהמקרים החוסר באסמכתאות מתאימות נובע מהפעילות המתמשכת של מקבלי ההנחה במרכז על פני מספר שנים.

מנהלת המחלקה למרכזים קהילתיים הבהירה כי הערות הביקורת בנושא זה נלמדו, הופקו הלקחים, ניתנו על ידה הנחיות ברורות בנושא וכיום מתקיימת הקפדה מלאה על תיוק ושמירה של טופסי הרישום/ביטול לחוגים ושל האסמכתאות למתן הנחות.

העסקת מדריכים/קבלני חוגים

3.14 מבדיקה מדגמית של 7 קבלני חוגים המקבלים את התשלום על פי תקורה קבועה

(לרוב 70% מהכנסות החוג) נמצא כי מנהל המרכז הקהילתי אינו מותיר ברשותו עותק מההסכם שנחתם עם קבלני החוגים. עוד נמצא כי עותק ממסמכים נלווים, כמו: קורות חיים, תעודות המעידות על השכלה, אישורי ביטוח, אישורי משטרה בהתאם לחוק למניעת העסקה של עברייני מין במוסד המכוון למתן שירות לקטינים של קבלני/מדריכי החוגים אינם מצויים ומתוייקים במרכז הקהילתי.

לדברי מנהל המרכז הקהילתי, כול המסמכים החסרים עליהם מצביעה הביקורת, אמורים להיות אצל מנהלת כוח האדם של החברה.

מנהלת המחלקה למרכזים קהילתיים סבורה כי אכן אין חובה להותיר במרכז הקהילתי עותק מהסכמי ההעסקה עם הקבלנים/מדריכים, זאת משום שהמרכז הקהילתי אינו יישות משפטית נפרדת (בשונה מהחברה), אולם, למען הסדר הטוב ולצורך הגיבוי אם וכאשר מסמכים יאבדו במטה החברה, היא הנחתה את מנהל המרכז הקהילתי להותיר ברשותו עותק מהסכמי ההעסקה ומסמכים רלוונטיים אחרים.

3.15 נמצא כי מנהל המרכז הקהילתי אינו מותיר ברשותו עותק מהחשבוניות לתשלום

המוגשות לו ע"י קבלני החוגים. החשבוניות, לאחר שאושרו על ידו, מועברות להמשך הטיפול וביצוע התשלום באמצעות הנהלת החשבונות בחברה.

כללית, נמצא כי התשלומים ששולמו לקבלנים תואמים את אשר נקבע בהסכמים עמם.

לדברי מנהל המרכז, החשבונות שמגישים הקבלנים לתשלום וכול המסמכים הנוגעים לאישור תשלומים לקבלני החוגים מצוי במטה החברה לתרבות פנאי וספורט.

הביקורת מסתייגת מהסבר זה וסבורה כי על מנהל המרכז הקהילתי להותיר ברשותו עותק מכול הניירת הרלוונטית, בדיוק כפי שהדבר מתבצע במרכזים קהילתיים אחרים בעיר.

המרכז הקהילתי בית צדיק

מנהלת המחלקה למרכזים קהילתיים הבהירה בהתייחסותה להערות הביקורת כי גם לדעתה חייב מנהל המרכז הקהילתי להותיר ברשותו עותק מהחשבון החודשי המוגש ע"י הקבלן, וזאת לצורכי בקרה ומעקב אחר התשלומים המשולמים לקבלן. מנהל המרכז הקהילתי הונחה על ידה לפעול בהתאם.

משוב

3.16. המרכז מבצע לקראת סופה של שנת הפעילות סקר שביעות רצון בקרב המשתתפים בחוגים על מנת לקבל משוב מהמשתתפים, וזאת במטרה לשפר את השירות. תוצאות הסקר מועברות לידיעת מנהלת המחלקה לנוער ומרכזים קהילתיים בחברה.

מתוצאות המשוב שנערך לקראת סופה של שנת הלימודים תש"ע עולה כי כללית, במרבית הפרמטרים שנבדקו קיימת שביעות רצון מלאה. יחד עם זאת, נמצאה במספר מקרים מועטים אי שביעות רצון מרמת ההוראה, שטופלה על ידי החלפת כוח האדם הרלוונטי.

תכניות עבודה

3.17. למרכז הקהילתי תכנית עבודה שנתית מסודרת המציבה יעדים להשגה בכול תחומי פעילותה.

הביקורת העירה כי בשנת תש"ע היעדים לא הוגדרו באופן מדיד כך שניתן יהיה לבדוק באופן כמותי האם הושג היעד, היעדים לא פורטו בטבלת משימות, אין מספר משימה לכול יעד והיעד כלל אינו מתוקצב.

מאידך, תכנית העבודה והיעדים שהוצבו לשנת הפעילות תשע"א מנוסחים באופן מדיד, תוך פירוט כול ההיבטים התקציביים הנגזרים מהשגת היעדים.

לדברי מנהל המרכז, הנהלת החברה לתרבות פנאי וספורט דורשת בכול שנה להעלות את היעדים ב- 20%.

השכרת כיתות/מבנה

3.18. המרכז הקהילתי "בית צדיק מאפשר השכרת חדרים/אולם, לצורך קיום אירועים/מסיבות/הרצאות/סדנאות וכול' באופן חד פעמי, תמורת תשלום.

מבדיקת לוח האירועים שהתקיימו במרכז הקהילתי בשנים תשס"ט – תש"ע, ובחלקה של שנת תשע"א, נמצא כי הפעילות שהתקיימה עוגנה בטופס בקשה לפעילות במתנ"ס, אולם הביקורת מציינת כי התחייבות המבקש ואחריותו לנזקים כמפורט בגוף הבקשה אינה מנוסחת באופן תקין ויש לנסח באופן ברור יותר, ובכלל זה גם הצורך בהמצאת ביטוח (באותם המקרים בהם השוכר אינו יחיד).

נמצאו מספר מקרים שבהם לפעילות דומה (יום הולדת, חניה, מסיבה) נגבו ע"י המרכז הקהילתי תעריפים שונים. כמו כן הביקורת מציינת כי לא קיים תעריף השכרה אחיד לחדרים/אולמות בכלל המרכזים הקהילתיים בעיר.

המרכז הקהילתי בית צדיק

לדברי מנהל המרכז הקהילתי, השונות בתעריפים שנגבו בגין השכרת החדרים במרכז נובעת מגודל שונה של חדרים ומזמן שימוש שונה.

לדברי מנהלת המחלקה למרכזים קהילתיים, הוכן על ידה מסמך טיוטה בנושא הסדרת תעריף אחיד להשכרת חדרים/אולמות בכלל המרכזים הקהילתיים, אולם הוא עדיין לא אושר ע"י מנכ"ל החברה והדירקטוריון. (עם סיום הביקורת, הביקורת עודכנה שהועבר מסמך, שאושר ע"י מנכ"ל החברה, לידיעת כול מנהלי המרכזים הקהילתיים הכוללת את התעריף לדמי שימוש בחדרים ובאולמות באירועים פרטיים).

3.19. מעבר להשכרת חדרים עבור פעילות מזדמנת, חד פעמית, הביקורת מצאה כי במרכז הקהילתי מתקיימת גם פעילות מתמשכת, אחת לשבוע/חודש, לאורך מרבית חודשי השנה של עמותות/מועדונים/ארגונים ציבוריים, וזאת בלא שתהיה למרכז הקהילתי הכנסה כספית כולשהי שתכסה לפחות את עלויות התקורה מפעילות זו. פעילותם של גופים אלו במרכז הקהילתי ידועה וקיבלה את אישורה של מנהלת מחלקת מרכזים קהילתיים בחברה. כמו כן נמצא כי פעילות מתמשכת זו לא עוגנה בהסכם מסודר, אלא רק באמצעות חתימה על גבי טופס בקשה לפעילות קבועה במרכז הקהילתי.

נמצא שאחד מהגופים המקיימים פעילות קבועה, מדי שבוע, במרכז הקהילתי הינו גוף עסקי - חברת "שומרי משקל", שאומנם מחוייבת בתשלום בעבור האפשרות לקיים את פעילותה במרכז הקהילתי, אך הביקורת מציינת כי לא נחתם עם החברה כול הסכם מסודר ומחייב בנושא זה למעט כאמור חתימה על טופס בקשה לפעילות קבועה במרכז הקהילתי.

לדברי מנהלת המחלקה למרכזים קהילתיים בחברה, לקראת שנת הפעילות תשע"ב, הוכן הסכם השכרה להסדרת הפעילות עם חברת "שומרי משקל". ניתנה על ידה הנחייה שההסכם שהוכן ייחתם באופן מיידי או, לחילופין, תופסק הפעילות של "שומרי משקל" במרכז הקהילתי. (עם סיום הביקורת, הביקורת עודכנה כי נושא זה הוסדר ונחתם חוזה כנדרש).

בנוסף על כך, לדבריה, מדיניות המחלקה המגובה ע"י תפיסת החברה היא שאין הכרח שגוף קהילתי המקיים פעילות במרכז הקהילתי ישלם עבור פעילות זו, אולם, בהחלט יש מקום כי הגוף המקיים את פעילותו במרכז הקהילתי ייצר "שווה ערך כספי" לטובת הקהילה בתמורה לאכסנייה הניתנת לו. לפיכך, תוכן תכנית מפורטת לשנת הפעילות תשע"ב, שתפרט את התרומה לטובת הקהילה שעל כול אחד מהגופים המקיימים פעילות במרכז הקהילתי לתרום. (סוג התרומה, מתי, התוכן, היכן, כמה זמן וכו').

3.20. עם סיום הביקורת, במקביל לדוח הטיוטה שהועבר לתגובת המבוקרים, הביקורת ביקשה בשנית לקבל את תגובת המבוקרים למספר שאלות עקרוניות בנושא מתן האפשרות שניתנה לגופים ועמותות חיצוניים לעירייה לקיים פעילות במרכזים הקהילתיים, כמפורט:

המרכז הקהילתי בית צדיק

- 3.20.1. מי הסמכות בחברה המאשר פעילות של עמותות/גופים חיצוניים לעירייה במרכזים הקהילתיים?
- האם לכול אחד מהגופים שפעלו במרכז הקהילתי בית צדיק (כמפורט בטבלה בסעיף 4.4 בדוח), ניתן אישור מקדים של מנהלת מחלקת מרכזים קהילתיים, או שמנהל המרכז הקהילתי החליט על כך על דעת עצמו?
- 3.20.2. הואיל ולרוב מדובר בפעילות שהתמשכה לאורך מרבית חודשי השנה, האם נחתם עם כול אחד מאותם גופים/עמותות הסכם שיסדיר את אופן פעילותם במרכז הקהילתי?
- 3.20.3. האם התופעה של מתן האפשרות להשתמש במתקני המרכז הקהילתי לעמותות/גופים חיצוניים לעירייה ללא תמורה קיימת גם במרכזים קהילתיים אחרים בעיר, ואם כן - באיזה היקף מדובר?
- 3.20.4. האם לחברה יש תבחינים ברורים למי ניתן לאשר ולאפשר להשתמש בחדרים/אולם של מרכז קהילתי ללא תמורה?
- 3.20.5. "האם העמותות/גופים חיצוניים לעירייה שאינם משלמים עבור הפעילות שהם מקיימים במרכז הקהילתי בית צדיק החלו כבר להידרש לבצע פעילות ("שוות ערך כספי"), למען הקהילה, כפי שמתוכנן ע"י מנהלת מחלקת מרכזים קהילתיים?"
- 3.21. במענה לשאלותיה, קיבלה הביקורת את תגובתה של מנהלת מחלקת מרכזים קהילתיים ושל סמנכ"ל כספים וכ"א בחברה לתרבות פנאי וספורט, כמפורט:
- 3.21.1. "כול גוף שמבקש לקיים פעילות קבועה צריכה להיות מוגשת בקשה פרטנית לאשר את ההתקשרות עם הגוף שמבקש אישור שימוש בצרוף המלצת מנהל המרכז הקהילתי לפטור מחובת תשלום כולשהו וציון החלופה לתשלום. בקשה זו תופנה למנהלת המחלקה למרכזים קהילתיים שתפנה זאת למנכ"ל/סמנכ"ל החברה בצרוף המלצתה לאישור סופי. יאופיין טופס בקשה לפעילות חד פעמית ולפעילות מתמשכת."
- 3.21.2. "עד עתה לא נחתמו הסכמים עם גופים אלו-הדברים אכן יעוגנו בהסכמים."
- 3.21.3. "גם במרכזים קהילתיים אחרים מתאפשר הדבר מעצם התפישה שלנו שמרכז קהילתי צריך לאפשר לגופים וולנטריים המקדמים את הקהילה לפעול, להנגיש השירותים החברתיים השונים לקהילה. הדברים מתבצעים על בסיס חדר פנוי ומופיעים כחלק מתוכנית הפעילות במרכזים קהילתיים נוספים."
- "בכול המקרים של מתן רשות השימוש על בסיס מקום פנוי, לא נגרמה למרכז תוספת של עלות כספית במידה זו או אחרת: בין אם בשל העמדת אמצעים ובין בשל העסקת כ"א."
- 3.21.4. "בכוונת החברה לעגן ולהפיץ קריטריונים אחידים לגבי השימוש בכול מתקני החברה ובפרט במרכזים קהילתיים."

המרכז הקהילתי בית צדיק

"אם זה גוף פרטי שמרוויח כסף, אז אנחנו מעוניינים בחלק מההכנסה כדי להגדיל את הכנסות המרכז הקהילתי ואם לא – אם זה לא למטרות רווח וזה לתרומה לקהילה, אזי יש מקום לגביית החזר הוצאות הנגרמות בגין הפעילות. במקרים חריגים, בהם הפעילות מבוצעת ע"י מלכ"ר, ובנוסף עונה אחר היעד של שיתוף אוכלוסיות מוחלשות בבת ים, אזי קיימת אפשרות להחרגת ההתקשרות ומתן פטור מלא מתשלומים כולשהם."

3.21.5. "לגבי קיום פעילות שוות ערך כספי למען הקהילה, מגופים הפועלים במרכז הקהילתי בלא שיחוייבו בתשלום בגין פעילותם - אכן בוצעה בבית צדיק פעילות התנדבותית – מנהל המרכז הקהילתי ישלח את הפירוט."

3.22. במענה לתשובות שהתקבלו, הביקורת פנתה בשנית למנהלת המחלקה למרכזים קהילתיים והעירה כי בכול הקשור לנושא התבחינים (סעיף 3.21.4), התייחסות החברה אינה שלמה הואיל והיא אינה עושה את האבחנה בין תבחינים שיסדירו את הפעילות של גופים התנדבותיים שאינם גובים תשלום מהמשתתפים בפעילות המאורגנת על ידם ובין גופים אחרים הגובים תשלום מהמשתתפים (כמו, למשל, מכון "רננות"), ואשר לדעת הביקורת, בשל השוני המהותי, התבחינים לאישור פעילותם של גופים הגובים תשלום עבור פעילותם צריכים להיות שונים מהתבחינים לאישור פעילותם של גופים המבצעים פעילותם בהתנדבות.

תגובת המחלקה למרכזים קהילתיים לסוגייה זו הינה "שאין מקום לחייב באופן אוטומטי גוף מלכ"ר שגובה דמי השתתפות מהמשתתפים מכיוון שדמי ההשתתפות יכולים להיות מופחתים או מסובסדים מלכתחילה ביחס לתשלום הריאלי המקובל בשוק החופשי."

פירוט עיקרי הממצאים :

4. היקף הפעילות

4.1. המרכז הקהילתי "בית צדיק" מציע לתושבי בת ים מגוון פעילויות רחב ומעמיד לרשות הציבור אפשרויות בחירה רבות בקשת רחבה של חוגים בתחומי הספורט, המדעים, המחשבים, התרבות והעשרה כללית.

במרכז מתקיימים מספר רב של חוגים מגוונים לכול קשת הגילאים, אירועים קהילתיים, פעילויות לנוער וצהרונים המהווים מסגרת ממשיכה לגני הילדים ובתי-הספר, פעילויות לגיל הזהב וכן מופעלת שלוחה בבית הספר "אורות התורה".

לדברי מנהלת המחלקה למרכזים קהילתיים, מרכז קהילתי "בית צדיק" היה מרכז קהילתי שפנה לכלל האוכלוסייה. לפני כחמש שנים, המרכז הוסב לתת מענה לצורכי האוכלוסייה דתית-חרדית.

בשל חוסר היענות מהציבור הדתי-חרדי הדבר הוביל בשנית לשינוי בתפיסת פעילות המרכז ולפיכך כיום תכני הפעילויות והחוגים המיועדים לציבור הדתי-חרדי חוזקו באמצעות הפעלתה של שלוחת בית הספר "אורות התורה".

מנגד, במרכז מוצעים שלל חוגים בהם לוקחים חלק משתתפים מהאוכלוסייה החילונית וגם משתתפים מהאוכלוסייה הדתית.

4.2. הטבלה שלהלן מפרטת את היקף הפעילות וכמות המשתתפים הממוצעת שלקחו חלק בפעילויות השונות בשנות הפעילות תש"ע - תשע"א :

תשע"א	תש"ע	
276 - (17 חוגים)	249 - (13 חוגים)	ממוצע משתתפים בחוגי ילדים ונוער
35 - (3 חוגים)	15 - (4 חוגים)	ממוצע משתתפים בחוגי מבוגרים
311	264	סה"כ ממוצע משתתפים בחוגים
61	51	ממוצע משתתפים במועדון גיל הזהב טיולים גיל הזהב
43	26	ממוצע משתתפים בצהרונים
5	5	ממוצע משתתפים בקייטנות חג
293	265	ממוצע משתתפים בקייטנות קיץ
789	611	סה"כ

המרכז הקהילתי בית צדיק

4.3. מנתוני הטבלה עולה כי על ציר הזמן חל גידול של 29% בסך כול הפעילות שהתבצעה במרכז הקהילתי בשנת תשע"א, בהשוואה לשנה קודמת. מספר המשתתפים בחוגים השונים גדל ב-תשע"א בשיעור של כ- 18% בהשוואה ל-תש"ע. גידול משמעותי חל בהשתתפות בצהרונים - גידול של 65% בשנת תשע"א בהשוואה לשנת תש"ע, וכך גם בקייטנות הקיץ בהם חל גידול של 10% בפעילות ומועדון גיל הזהב שהיקף הרשומים בו לפעילות גדל בשיעור של 20%.

4.4. מעבר לפעילות של החוגים בתשלום כמפורט בטבלה, קיימות פעילויות נוספות המתבצעות הן בתשלום והן ללא תשלום, ולהלן הפירוט:

המרכז הקהילתי בית צדיק

תעריף כספי (ב-ש)	משך זמן פעילות	כמות משתתפים	הגוף המפעיל	
1,300	פעם לשבוע במשך 7 חודשים	25	מכון רננות	תש"ע
	פעם לשבועיים במשך 7 חודשים		גמלאיות חמ"ד	
	פעמיים בשבוע במשך 9 חודשים	40	מועדון מזל טוב	
	פעם בשבוע במשך 9 חודשים	45	השירות הלאומי	
	פעם בשבוע במשך 9 חודשים	20	משרד החינוך	
	פעם בחודש במשך 7 חודשים	40	חוג חזון	
	פעם בחודש במשך 8 חודשים	20-50	גרעין בני עקיבא	
	פעמיים בשבוע במשך 8 חודשים	8	עמותת עזרה מגד	
	פעם בשבוע במשך 3 חודשים	20	פעמונים	
	3 מפגשים חד פעמיים	20	בית הכנסת חיי שלמה	
	חד פעמי	50	עיריית בת ים	
	חד פעמי	200	מקום בלב	
1,300	פעם לשבוע במשך 7 חודשים	25	מכון רננות	תשע"א
	פעם לשבועיים במשך 7 חודשים		גמלאיות חמ"ד	
	פעמיים בשבוע במשך 9 חודשים	40	מועדון מזל טוב	
	פעם בשבוע במשך 9 חודשים	45	השירות הלאומי	
	פעם בחודש במשך 7 חודשים	40	חוג חזון	
	פעם בחודש במשך 8 חודשים	20-50	גרעין בני עקיבא	
	פעם בשבוע במשך 3 חודשים	20	פעמונים	
	פעמיים בשבוע במשך 8 חודשים	8	עמותת עזרה מגד	

המרכז הקהילתי בית צדיק

4.5. על פי נתוני הטבלה שהוצגו לעיל, במרכז הקהילתי קיימות פעילויות מתמשכות של עמותות וגופים חיצוניים, בין בשלום ובין שלא בשלום, אולם בלא שתהיה למרכז הקהילתי הכנסה כספית כולשהי שתכסה לפחות את עלויות התקורה בגין הפעילות שמקיימים גופים אלה במרכז. הדבר בולט במיוחד בפעילות של מכון רננות, הגובה 1,300 ₪ מכול אחד מהמשתתפים, ובלא שהמרכז הקהילתי יקבל תמורה כולשהי לכיסוי ההוצאות.

לדברי מנהל המרכז, כול המתנ"סים מחוייבים לפעול על פי הוראת מנכ"ל החברה לתרבות פנאי וספורט, וליזום פעילויות חד פעמיות ללא תשלום למען החברה והקהילה, במטרה לגייס ולמשוך קהל יעד למרכז. מספר פעילויות אלו אינו מוגדר בקנה מידה מספרי.

4.6. מעבר לכך, מתקיימות במרכז פעילויות נוספות של גופים שונים ופרטיים השוכרים חדרים/אולם במרכז לצורך פעילויותיהם, כמפורט בטבלה:

המרכז הקהילתי בית צדיק

סה"כ סכום (ב-ש)	סכום (ב-ש)	כמות פעמים השכרה בשנה	מטרת ההשכרה	הגוף השוכר		
2,885	אין סכום אחיד	7	כדורגל	התארגנות פרטית של עובדי חברת חשמל	תשס"ט	
7,200	600	פעם בשבוע/12 חודשים	תשלום חודשי	שומרי משקל		
1,575	1,575	1	סדנת בישול			
180	180	1	חינה	פרטי - נ.א		
200	200	1	מסיבה	פרטי - ט.ג.		
200	200	1	מסיבת נשים	ש"ס		
300	300	1	חינה	פרטי - ק.ח.		
360	360	1	חינה	פרטי - ט.ק.		
12,900					סה"כ	
900	אין סכום אחיד	2	תשלום חודשי	התארגנות פרטית של עובדי חברת חשמל	תש"ע	
1,830	אין סכום אחיד	5	כדורגל	התארגנות פרטית של עובדי חברת חשמל		
6,000	600	פעם בשבוע/10 חדשים	תשלום חודשי	שומרי משקל		
300	300	1	השכרת כיתה	פרטי - ח.ח.		
240	240	1	יום הולדת	פרטי - א.א.		
9,270					סה"כ	
400	200	2	כדורגל	התארגנות פרטית של עובדי חברת חשמל	תשע"א	
2,400	600	4	תשלום חודשי	שומרי משקל		
200	200	1	יום הולדת	פרטי - ס.ר.		
300	300	1	הפרשה חלה	פרטי - פ.ת.		
3,300					סה"כ	

המרכז הקהילתי בית צדיק

4.7. על פי הנתונים המוצגים בטבלה לעיל, במרכז הקהילתי "בית צדיק" מתקיימות בין השאר פעילויות מאותו סוג, בעלות אופי דומה, אולם, קיימת שונות בסכומים המשולמים על ידי השוכרים, כך שלפעילויות דומות נגבים סכומים שונים. לדברי מנהל המרכז הקהילתי, השונות נובעת מהבדלים בשעות השימוש ובגודל החדרים.

4.8. הביקורת מציינת כי לא קיים תעריף אחיד לכלל המרכזים הקהילתיים לצורך השכרות כיתה/אולם.

לדברי מנהלת המחלקה למרכזים קהילתיים הוכן על ידה מסמך טיוטה בנושא, אולם הוא עדיין לא אושר ע"י מנכ"ל החברה והדירקטוריון.

5 התקציב והניהול הכספי

5.1 הטבלה שלהלן מפרטת את ההכנסות וההוצאות הכספיות (ב-ש) של מתנ"ס בית צדיק בשנים 2009 ו-2010. הנתונים מתבססים על מאזני הבוחן של החברה לתרבות פנאי וספורט ליום 31 בדצמבר בכול אחת משנים אלו:

2010		2009		
הוצאות	הכנסות	הוצאות (2)	הכנסות (1)	
138,390	212,160	109,768	145,820	חוגים
291,630	(3) 140,000	259,928	(3) 140,000	ניהול וכלליות
124,287	149,888	120,427	134,785	מועדוניות
82,755	59,325	129,984	(4) 132,667	קייטנות
24,919	35,212	19,398	19,281	משרד רווחה קשישים
661,981	596,585	639,505	572,554	סה"כ

(1) סעיף הכנסות חוגים בשנת 2009 כולל בתוכו בנוסף גם הכנסות של השכרות אולם (11,730 ש"ח) ובשנת 2010 השכרות אולם (2,000 ש"ח).

(2) מרבית ההוצאה הכספית הינה בעבור משכורות לעובדי המתנ"ס ומפעילי החוגים.

(3) הכנסות מעיריית בת ים עבור השתתפות בשכרם של אב הבית ומזכירת המתנ"ס.

(4) ההכנסות מקייטנות המופעלות בחופשת החגים - חנוכה, פסח וסוכות ובתקופת חופשת הקיץ מצביעות על מאזן חיובי מהפעילות בסך 3,000 ש"ח לשנת 2009, ואילו בשנת 2010 קיים גירעון של 19,159 אש"ח.

הדבר מוסבר ע"י מנהל המרכז הקהילתי בסבסוד כספי בהיקף של 30 אש"ח לטובת אטרקציות לציבור דתי - מסורתי, במסגרת מפעל קייטנות הקיץ שהובטח על ידי העירייה, או לא מומש, ולפיכך הגירעון בנושא זה משתקף בשנת 2010.

לדברי מנהל המרכז הקהילתי, הפעלת הקייטנות אינה רווחית, קהל היעד מהמגזר הדתי מעדיף קייטנות באוריינטציה יותר לימודית מאשר פעלתנית, ולדבר זה עלויות גבוהות יותר.

המרכז הקהילתי בית צדיק

5.2 מנתוני הטבלה עולה כי בצד ההכנסות חל גידול של כ- 4% בהשוואה בין 2009 ו- 2010. יחד עם זאת, מתנ"ס בית צדיק לא מאוזן תקציבית ואת כול אחת מהשנים 2009 ו- 2010 סיים בגירעון של 66,950 אש"ח ו- 65,396 אש"ח בהתאמה.

5.3 ראוי לציין כי הנתונים הכספיים בטבלה אינם כוללים את הוצאות הפחת בשל רכוש קבוע ושיפוץ מבנה. הנתונים הכספיים מפורטים במאזני הבוחן של החברה, אולם גם בניכוי הוצאות אלו מתנ"ס בית צדיק עדיין מסיים את השנה בגירעון תקציבי תפעולי.

5.4 כאמור, המאזנים הכספיים ליום 31/12 בשנים 2009 ו- 2010 מצביעים על גירעון תפעולי בסדר גודל של כ- 66 אש"ח.

יחד עם זאת, בחינת ההכנסות הכספיות בלבד בשנות הפעילות תש"ע (10.8.31- 09.9.1) ו-תשע"א (10.9.1 - 11.8.31) מצביעה על גידול בהכנסות הכספיות (ב-ש), בשיעור של כ- 55%, בהשוואה בין תשע"א ל-תש"ע, כמפורט:

% הגידול בהכנסות הכספיות	(1) תשע"א	תש"ע	
36%	255,488	186,787	הכנסות מאירועים
14%	26,429	23,061	הכנסות מועדון גיל הזהב
	8,935		הכנסות טיולים גיל הזהב
73%	204,328	117,870	הכנסות צהרונים
87%	57,923	30,951	קייטנות קיץ
	1,025	1,650	קייטנות חג
220%	14,650	4,570	אירועים+השכרות
55%	568,778	364,889	סה"כ

(1) ההכנסות לשנת הפעילות תשע"א אמורות להיות גבוהות יותר, זאת בשל גביית התשלומים האחרונים שנגבו באמצעות כרטיסי אשראי, טיפול בחובות פתוחים שעדיין לא שולמו והכנסות מגורמי מימון (רווחה/תמ"ת), שעדיין לא נכנסו לקופת החברה.

המרכז הקהילתי בית צדיק

5.5 מנתוני הטבלה עולה כי בצד ההכנסות, לתקופה המתפרסת על פני שנת פעילות של המרכז הקהילתי (1/9/XXX-31/8XXX), המרכז הצליח להגדיל באופן משמעותי ביותר את הכנסותיו הכספיות מכלל הפעילות שהתבצעה בשיעור של 55%. גם ממאזן הבוחן החצי שנתי לשנת 2011 (1/1/2011-30/6/2011), עולה כי על פניו נראה שהמרכז הקהילתי הצליח לשפר את רווחיותו. נתוני המאזן החצי שנתי מצביעים על הכנסות בסך 415 אש"ח והוצאות בסך 352 אש"ח, דהיינו רווח של 63 אש"ח.

אופן גביית הכספים ושמירתם

5.6 גביית הכספים, שמירתם והטיפול בחייבים מעוגן בנוהל מסודר של החברה. הביקורת בדקה האם המרכז פעל בתחומים אילו על פי הנהלים. בדיקת הביקורת כללה את הנושאים הבאים: מינוי גובה כספים במוקד הגבייה, קבלת המחאות וטיפול בהמחאות דחיות, דוח קופה יומי, אופן שמירת הכספים ואבטחת הכספת.

5.7 מממצאי הביקורת עולה כי:

5.7.1 מינוי גובה כספים - על פי הנוהל, מנכ"ל החברה ימנה בכתב מורשה לגביית כספים במוקד הגבייה. נבדק ונמצא כי כתב מינוי למזכירת המרכז הקהילתי ולרכזת שלוחת "אורות התורה", אינו מצוי בידי גובות הכספים ו/או מתוייק במרכז הקהילתי. לדברי מנהל המרכז, כתב המינוי נמצא בחברה. מנהלת המחלקה למרכזים קהילתיים הנחתה את מנהל המרכז הקהילתי לשמור ברשותו עותק מכתב המינוי.

5.7.2 קבלת המחאות וטיפול בהמחאות דחיות - נוהל החברה מסדיר ומנחה את מזכירת המרכז כיצד לבדוק ולוודא רישום נאות בהמחאות המתקבלות. הביקורת בדקה מדגם הכולל 18 המחאות על פני החודשים פברואר- יוני לשנת תשע"א.

בבדיקה נמצא כי בכול אחד מהחודשים, פברואר עד יוני, לפחות המחאה אחת נמצאה כלא תקינה, שבה לא נרשם עבור מי ההמחאה (לפקודת מי נרשמה), כמפורט בנוהל החברה.

נמצא כי ההמחאות הדחיות מתועדות בתוכנת החוגים והטיפול מתבצע בהתאם לנוהל.

5.7.3 דוח קופה יומי - בנוהל החברה נקבע כי על מזכירת המרכז להדפיס בסוף כול יום עבודה דוח קופה מתוכנת החוגים ולבדוק התאמת הסכום לקבלות שנרשמו באותו היום.

המרכז הקהילתי בית צדיק

נבדק ונמצא כי דוחות הקופה היומיים מופקים רק במידה שקיימת הפקדה באותו היום.

5.7.4 אופן שמירת הכספים ואבטחת הכספת - על פי הנוהל, במוקד גבייה אשר ברשותו כספת, חל איסור לשמור מעל לסכום של 5,000 ש"ח, ובכול מקרה בסופי שבוע ובחגים אין להשאיר מזומנים בכספת. מממצאי הביקורת עולה כי הנהלת המרכז ממעטת ככול הניתן בשמירת מזומנים בכספת וכספים מופקדים באופן שוטף בחשבון הבנק של החברה. בבדיקה במהלך הביקורת נמצאו סכומי כסף קטנים בכספת - הרבה מתחת לסכום המותר על פי הנוהל. עוד נמצא כי הכספת במרכז מעוגנת רק לרצפה ואינה מעוגנת לקיר בטון, כנדרש על פי הנוהל. החדר בו נמצאת הכספת מסורג עם דלת כניסה פלדלת ופתיחתה וסגירתה של הכספת הינה באמצעות קוד אלקטרוני ידוע רק למנהל, למזכירה ולרכזת החוגים בביה"ס "אורות התורה", כול זאת בהתאם לנוהל החברה.

הטיפול בחייבים

5.8 נוהל החברה לתרבות פנאי וספורט מעגן ומסדיר את אופן גביית הכספים במרכז הקהילתי, שמירתם, הטיפול בחייבים, ובכלל זה גם ביצוע מעקב חודשי אחר חייבים ואת אופן מסירת ההודעות/תזכורות/התראות לחייבים על חובם. הביקורת בדקה מדגם של 15 רשומים לחוגים מתוך דוח החייבים של השנים תש"ע ו-תשע"א. כן נבדקו היקף החובות הרשומים במערכת הממוחשבת בכול אחד מחוגי המדגם.

5.9 כללית, מממצאי הביקורת עולה כי כנדרש על פי הנוהל, מדי חודש מופק דוח תשלומים לכול חוג בנפרד (דוח 12 תשלומים), מוקם קשר טלפוני עם חייבים, אולם בחלקם של המקרים, הדבר אינו מגובה גם בהודעה בכתב, כנדרש על פי הנוהל. לדברי מנהלת המחלקה למרכזים קהילתיים, היא הנחתה לבצע פעילות מעקב אחר חייבים, לצורך העמקת גביית החובות, שתכלול מתן תזכורות טלפוניות והודעות תזכורת בכתב באמצעות הדואר, ובמידה שהחוב אינו מוסדר, הוצאת הודעה בכתב מטעמו של חשב החברה כשלאחריה, במידה שהחוב אינו מוסדר הטיפול מועבר למחלקה המשפטית. לצורך הבקרה נבנתה טבלת מעקב ממוחשבת המראה מהו מצבו של כול חייב בכול זמן נתון.

5.10 בבדיקה נמצא כי במערכת הממוחשבת רשומים חייבים שעדיין לא שילמו את חובם משנת 2009. לחלקם של החובות שהביקורת איתרה בבדיקה המדגמית, לא ניתן היה לקבל הסבר מדוע קיים החוב ומה נעשה על מנת לגבות אותו, חלקם היו אמורים להימחק מרישומי המחשב, בין אם משום שלא התחילו כלל את החוג ובין אם משום שעזבו את החוג במהלכו, אולם הדבר לא בוצע עד כה.

המרכז הקהילתי בית צדיק

- יש לציין כי רובם של החובות שאותרו בבדיקה המדגמית קשורים לפעילות שהתקיימה בשלוחת "אורות התורה".
- 5.11 סך כולל היקף החובות הפתוחים בחוגי המדגם שנבדקו עמד על 24,909 ₪ בשנת הפעילות תש"ע.
- 5.12 לדברי מנהל המרכז הקהילתי בית צדיק, כמות החייבים הצטברה בשנת תש"ע מאחר שרכזת שלוחת "אורות התורה" נעדרה מסיבות בריאותיות בסוף שנת הלימודים והטיפול בגביית חובות אלו הועבר לטיפול של מזכירת המרכז בתחילת שנת תשע"א.
- בשנת תשע"א נמצא כי מרבית החובות הרשומים במערכת מקורם בתשלומים בכרטיסי אשראי בגין הרישום לחוגים, שעתידים להיפרע עתידית.
- ניהול קופה קטנה
- 5.13 למרכז הקהילתי קופה קטנה המיועדת להוצאות כספיות בהיקפים קטנים. ע"פ נוהלי החברה, חובה לתעד את ההוצאות הכספיות ביומן קופה אשר בו יירשמו פרטי ההוצאה.
- הביקורת מעירה כי יומן הקופה אינו מנוהל באופן שוטף, ההוצאות הכספיות נרשמות בו זמנית באופן מרוכז ביומן, ביום שבו מוגשות להנהלת החשבונות בחברה הקבלות בגין הרכישות השונות לצורך הזדכות והשלמת הסכום הכספי לצורכי הקופה הקטנה.

6 סדרי הרישום למרכז הקהילתי

- 6.1 הנרשמים לפעילויות ולחגים במרכז הקהילתי נדרשים למלא טופס רישום המכיל את פרטי המשתתף, פרטי ההורים (בחוגים של ילדים ונוער עד גיל 18), את נוהלי ההרשמה למרכז, הזכאות להנחות על פי תבחינים, חתימה על הצהרת בריאות (בחוגים רלוונטיים) ופרטי המשלם ואופן התשלום.
- 6.2 נבדקו מדגמית ע"י הביקורת טופסי רישום לצהרונים, לשלושה חוגים בשלוחת "אורות התורה" ולשלושה חוגים שהתקיימו במרכז "בית צדיק".
- נמצא כי בחלקם של טופסי הרישום לצהרונים חסרות חתימות ההורים ע"ג הטופס כאשר המשמעות לכך היא שההורים אינם מאשרים את הכללים והנהלים המחייבים אותם, מתוקף הרישום לצהרון.
- כמו כן נמצא כי על חלקם של טופסי הרישום לחוגי הספורט חסרה חתימת ההורים על הצהרת הבריאות.
- בעקבות הביקורת ניתנה הנחייה של מנהלת המחלקה למרכזים קהילתיים להקפיד על חתימות הורים, לרבות הצהרות בריאות.
- נבדק ונמצא כי ביטולים או הפסקת השתתפות בחוג מלווה בהגשת בקשה מסודרת לביטול ההשתתפות אשר מובאת לידיעת מנהל המרכז הקהילתי ולחתימתו.

המרכז הקהילתי בית צדיק

בהנחיית מנהל המרכז הקהילתי, במקרים של ביטול השתתפות בחוג, נוצר קשר טלפוני עם המבקש, וזאת על מנת לברר את מהות הביטול וניסיון לשפר ולייעל את מתן השירות ואיכות החוג, זאת במידה שהביטול קשור לתוכני החוג או לשירות הניתן לציבור במשרדי המרכז הקהילתי.

מתן הנחות לנרשמים

6.3 בטופס הרישום לחוגים מפורטות ההנחות בתשלום להן זכאים הנרשמים ליותר מחוג אחד, וכן הנחות הניתנות לבן משפחה שני, שלישי ורביעי הנרשמים לחוגים. הנחות נוספות ניתנות על בסיס לוח הנחות קבוע למשפחות חד הוריות, מקבלי הנחות במיסי העירייה, עובדי העירייה, גמלאים או אחרים המתקשים במימון עלויות החוג, אולם אלה מוגדרות כהנחות חריגות ומחייבות הגשת טופס בקשה להנחה אליו מצורפים המסמכים הרלוונטיים לצורך אישור ההנחה - אישור הניתן על ידי ועדה למתן הנחות בחברה.

6.4 הערך הכספי של ההנחות שניתנו על ידי המרכז בשנת הפעילות תש"ע מסתכם בשיעור 24,208.8 ש"ח והוא מהווה 4.18% מתוך ההכנסה הכוללת של המרכז.

6.5 נבדק ע"י הביקורת מדגם של 14 משתתפים בחוגים שקיבלו הנחות בשנים תש"ע ו-תשע"א.

נמצא כי באותם המקרים שבהם ניתנו הנחות למשתתפי החוגים על בסיס לוח הנחות קבוע (כמו, למשל, למשפחות חד הוריות, לזכאים להנחה במיסי עירייה וכו'), הביקורת לא הצליחה לאתר את האסמכתאות למתן הנחות אלו אשר אמורות להיות מתויקות במשרדי המרכז הקהילתי.

באשר להנחות חריגות שאושרו ע"י הוועדה למתן הנחות בחברה, נמצאו אישורי הוועדה והאסמכתאות למתן ההנחות, אולם הביקורת מציינת כי במספר מקרים נמצא פער בין אחוז ההנחה שאישרה הוועדה ומתן הנחות ובין גובה ההנחה ותיעוד התשלום בתוכנת החוגים. כך, למשל, אושרה הנחה חריגה של 10% ע"י הוועדה למתן הנחות (מחול מודרני-ר.ש.), אולם, על פי תוכנת החוגים ההנחה בתשלום היא של 20%, או, למשל, הנחה חריגה, חד פעמית, לחודש אחד, שאושרה ע"י מנהל המרכז הקהילתי (צהרון - י.ל.), אולם מבדיקת תוכנת החוגים עולה כי ההנחה ניתנה לאורך כול חודשי הפעילות של הצהרון.

ראוי לציין כי במהלך הביקורת, הדוגמאות שצויינו לעיל, תוקנו והוסדרו כנדרש.

6.6 לדברי מנהל המרכז הקהילתי, כ- 80% ממבקשי ההנחות כלל אינם מועברים כבקשות חריגות לחברה ומטופלים ע"י מזכירות המרכז הקהילתי בהתאם ללוח התבחינים למתן הנחות.

- 7.1 לצורך הפעלת החוגים והפעילויות הנוספות, כמו: צהרון, מעסיק המרכז קבלנים, עובדי חברה ועובדי עירייה, וזאת בכמה צורות העסקה:
קבלנים - תשלום לפי אחוז מהפדיון (בד"כ 70% קבלן ו- 30% חברה).
עובדי חברה - תשלום לפי שעה.
- 7.2 סך הכול הועסקו ע"י המרכז בשנת תש"ע כ- 10 מדריכים, ובשנת תשע"א הועסקו כ- 13 מדריכים.
- 7.3 הביקורת בדקה מדגמית את אופן העסקת הקבלנים/מדריכים בחוגים.
נבדק אופן העסקת הקבלנים על פי תקורה (4 קבלנים בשנת תש"ע ו- 3 קבלנים בשנת תשע"א), תוך התמקדות בדיווחים לצורכי קבלת שכר, בהסכם שנחתם איתם והאם הנהלת המרכז מוודאת קיומן של כול הדרישות המפורטות בהסכם.
- 7.4 בבדיקה נמצא כי המרכז אינו מותיר ברשותו את כול החוזים עם הקבלנים ונמצא כי בשנת תש"ע אותרו 3 הסכמים מתוך 4, ובשנת תשע"א מתוך 3 הסכמים אותרו 2.
לדברי מנהל המרכז הקהילתי, ההסכמים שנחתמו עם קבלני החוגים מצויים בהנהלת החברה, והם כלל לא אמורים להיות ברשותו.
- 7.5 על פי סעיף 5 ד' לחוזה, הקבלן אמור להמציא כתנאי לכניסת ההסכם לתוקף אישור המשטרה עבורו ועבור המדריכים המועסקים על ידו, וזאת בהתאם לחוק למניעת העסקה של עברייני מין במוסד המכוון למתן שירות לקטינים (תשס"א 2001).
נמצא כי לאף אחד מעובדי הקבלן שהדריכו במרכז לא נמצא אישור כנדרש מתוויק במרכז הקהילתי.
- 7.6 סעיף 35 להסכם מחייב את הקבלנים להציג ביטוח צד ג' חבות מעבידים. כמו כן על הקבלן להציג אישור חברת הביטוח על קיום ביטוחים כנדרש בסעיף 39 להסכם.
- 7.7 הביקורת מצאה כי בשנת תש"ע מתוך 4 הסכמים שנבדקו ב- 2 לא נמצא אישור חברת הביטוח מתוויק במרכז הקהילתי, ובשנת תשע"א מתוך 3 הסכמים ל- 1 לא נמצא האישור.
עוד מציינת הביקורת כי מבדיקת פוליסת הביטוח עולה כי אין אחידות בגובה הסכומים אשר הקבלנים מבטחים את עצמם, וכך, למשל, בחוגים בעלי אופי פעילות דומה (ספורט), בחוג ג'ודו בביטוח צד ג' גבול האחריות לתקופה הינו עד מיליון מאתיים ₪, ובחוג התעמלות אומנותית הסכום הינו 780 אלף ₪.
- 7.8 ראוי לציין כי על פי סעיף 35 להסכם, הסכומים אמורים להיות מאושרים על ידי יועץ הביטוח של החברה, אולם הביקורת לא הצליחה לקבל הסבר האם קיים יועץ שכזה והאם הסכומים אושרו על ידו.

לדברי מנהלת המחלקה למרכזים קהילתיים, בהתייחסותה לסעיפים 7.5-7.8, הדברים מטופלים כיום באופן מסודר, קיימת אחידות בכול הדרישות הביטוחיות והן מחייבות את כלל המרכזים הקהילתיים בעיר, הקבלנים אינם מורשים להתחיל לעבוד טרם המצאת כול אישורי הביטוח ומסמכים נלווים אחרים הנדרשים על פי ההסכם והדברים נבדקים באופן קפדני ולפרטי הפרטים על ידי סמנכ"ל כספים וכוח אדם בחברה.

7.9 על כול מדריך בסוף כול חודש, מוטלת האחריות להעביר למזכירת המרכז הקהילתי דוח נוכחות של המשתתפים בחוג.

נמצא כי חלק ממדריכי החוגים אינם מגישים באופן רציף את דוחות הנוכחות של המשתתפים בחוגים.

7.10 מנהל המרכז הקהילתי אינו מנהל תיק ההעסקה לכול מדריך, שבו ימצא כול התיעוד הנוגע לקבלתו לעבודה, והמצטבר במהלך חודשי העסקתו. לדברי מנהל המרכז, כול תיקי המדריכים/הקבלנים נמצאים בחברה לתרבות פנאי וספורט. כך גם אישורי המשטרה ואישורי חברת הביטוח.

7.11 כמפורט בסעיף 3.15, מנהל המרכז הקהילתי מעביר לאחר אישורו את החשבוניות לתשלום המוגשות ע"י קבלני החוגים להמשך טיפולה של הנהלת החשבוניות בחברה ואינו מותיר ברשותו עותק מהחשבוניות. לפיכך, בדיקת הביקורת את התשלומים ששולמו לקבלני החוגים התבססה על נתוני תוכנת החוגים - השוואה ובדיקה בין דוח עמלות למדריך, המשקף את התשלומים ששולמו לקבלנים ובין דוח ההכנסות הכספיות לחוג, לחוגים שנבדקו. בבדיקה נמצא כי החלק היחסי של התשלום ששולם לקבלנים מתוך סך כול ההכנסות בחוג נתון תואם את שנקבע בהסכמים עם הקבלנים.

8 סקר שביעות רצון

8.1 לביקורת הוצגו נתוני סקר שביעות רצון שנערך על ידי המרכז באמצעות העברת שאלונים בקרב משתתפי החוגים/פעילויות לקראת סופה של שנת תש"ע.

8.2 מממצאי הסקר עולה כי מרבית הנשאלים מביעים שביעות רצון מלאה במרבית הנושאים עליהם נשאלו. יחד עם זאת, בלטה לעין העובדה, שהן בצהרונים והן בחלקם של החוגים קיימת אי שביעות רצון ומתבקש להחליף את המדריך. בעקבות הסקר, הוחלפו כ"א בצהרונים ובחוגים.

8.3 באשר לאיסוף הנתונים, עיבודם והסקת המסקנות, לביקורת שתי הערות מהותיות: הדוח מציג תמונת מצב של שביעות הרצון ב- 13 חוגים בלבד מתוך 16 החוגים שפעלו במרכז בשנת תש"ע.

עוד מציינת הביקורת כי חסר מידע בכול אחד מהחוגים המפורטים בדוח לכמה מהמשתתפים חולקו שאלוני המשוב וכמה מהם הוחזרו.

המרכז הקהילתי בית צדיק

לדברי מנהל המרכז, אחוז ממלאי המשובים נע בין 30% - 50%. מנהל המרכז יוזם ושואל לגבי שביעות רצון המשתתפים וההורים בשיחות בע"פ. פעמים רבות המשובים אינם ממולאים מאחר שההורים, לדבריו, חוששים למלא את המשוב מחשש שהוא יועבר בטעות למדריך.

9 השכרת כיתות ומבנה

9.1 הביקורת בדקה ומצאה כי קיים טופס בקשה לפעילות במתנ"ס הכולל מחיר אחיד להשכרה 300 ₪ (המעודכן מספטמבר 2010).
לפני ספטמבר 2010 לא היה מחיר אחיד להשכרה, ובפועל נמצא כי שוכרים שונים שילמו מחירים שונים לאותו סוג אירוע.
כך, למשל, אותרו מקרים בהם הושכר המקום למטרת חניה או מסיבת יום הולדת, ונמצאו הפרשים מבחינת עלויות ההשכרה. למשל, בתאריך 23/09/2008 התקיימה חניה במרכז הקהילתי, שעבור פעילות זו שולם סכום בסך 360 ₪, לעומת מסיבת חניה שהתקיימה בתאריך ה- 15/11/2008, שעבורה שולם סכום בסך 300 ₪.
לדברי מנהל המרכז הקהילתי, השונות נובעת מגודל שונה של חדרים ומזמן שימוש שונה.

9.2 הביקורת מצאה כי מעבר להשכרת חדרים/אולם עבור שימוש מזדמן, במתנ"ס מתקיימת פעילות של גופים חיצוניים לעירייה/עמותות/מועדונים, בחלקה פעילות שבועית קבועה (אחת לשבוע) המתמשכת לאורך 7-9 חודשים, בחלקה אחת לחודש, אולם בלא שתהיה למרכז הקהילתי הכנסה כספית כולשהי ולו גם מינימלית לכיסוי הוצאותיו לפעילות זו (ראה גם סעיפים 3.19, 4.4-4.5). כמו כן מצאה הביקורת כי פעילותם של העמותות/מועדונים באמצעות השכרת חדר/אולם במרכז הקהילתי לא עוגנה בהסכם מסודר, אלא רק באמצעות חתימה על טופס בקשה לפעילות קבועה במרכז הקהילתי.

9.3 הביקורת מעירה כי במרכז הקהילתי מתנהלת גם פעילות קבועה של חברה עסקית, "שומרי משקל" לאורך כול השנה. גם פעילות זו מן הראוי היה שתעוגן בהסכם/חוזה מסודר, המסדיר את כול ההיבטים של ההשכרה, ואת יחסי הגומלין בין השוכר והמשכיר, אולם, נמצא כי פעילות זו לא עוגנה כנדרש בהסכם. עם סיום הביקורת, הביקורת עודכנה כי החל משנת הפעילות תשע"ב, הפעילות של "שומרי משקל" תעוגן בהסכם מסודר.

10 הביקורת ממליצה:

10.1 לטפל בגביית חובות מחייבים גם באמצעות הודעה בכתב (במקביל לשיחה הטלפונית). במסגרת הטיפול בחייבים יש לטפל בגביית חובות ישנים שעדיין רשומים במערכת הממוחשבת.

10.2 מנהל המרכז הקהילתי יבצע, מעת לעת, בקרה מדגמית אחר חובות פתוחים הקיימים במערכת הממוחשבת ויבדוק את מהות הטיפול שנעשה לגביית חובות אלו.

המרכז הקהילתי בית צדיק

- 10.3 להקפיד ולתייק כנדרש את טופסי הרישום לחוגים ולפעילויות השונות שהמרכז מציע לציבור.
- 10.4 הנחות לנרשמים יינתנו רק במידה שיש לכך אסמכתה, בין אם אישור ועדת ההנחות ובין אם זכאות ע"פ התבחינים שנקבעו למתן ההנחות. האסמכתאות למתן ההנחות יישמרו ויתויקו במרכז הקהילתי.
- 10.5 מנהל המרכז הקהילתי יותיר ברשותו עותק מההסכמים הנחתמים עם קבלני/מדריכי החוגים. בנוסף על כך, יש להקפיד כי כול המסמכים הנדרשים במהלך תהליך הקבלה ואישור העסקה לקבלני/מדריכי החוגים, כמו: קורות חיים, תעודות המעידות על השכלה, המלצות, אישורי ביטוח כנדרש ע"פ ההסכם, אישורי משטרה בהתאם לחוק למניעת העסקה של עברייני מין במוסד המכוון למתן שירות לקטינים - עותק מכול אלה יתויק ויישמר במרכז הקהילתי.
- 10.6 נדרש להותיר במרכז הקהילתי עותק של דרישות התשלום - חשבוניות חודשיות שקבלני החוגים מגישים לאישורו של מנהל המרכז הקהילתי. המקור יועבר להמשך טיפול הנהלת החשבונות בחברה, אולם עותק יישאר ברשות מנהל המרכז לצורכי בקרה ומעקב.
- 10.7 לקבוע תבחינים במטרה להסדיר את אופן מתן האפשרות לגופים/עמותות לעשות שימוש בחדרי/אולמות המרכזים הקהילתיים בין למטרות רווח ובין שלא למטרות רווח.
- 10.8 לעגן בהסכם מסודר את השימוש שעושה "שומרי משקל" במתקני המרכז הקהילתי במהלך שנת הפעילות, כך גם באשר להשכרת אולם/כיתה לפרק זמן קצוב, חד פעמי או השכרה לפעילות מתמשכת לאורך השנה, של יחידים/עמותות/גופים אחרים המבקשים לשכור את המקום לצורכי פעילותם.
- 10.9 להקפיד על קבלת תשלום ולפחות לכיסוי עלויות התקורה באותם המקרים שבהם עמותות/גופים אחרים שוכרים כיתה/אולם במרכז לצורכי פעילותם ובוודאי באותם המקרים שהמשתתפים בפעילות משלמים עבורה, כמו, למשל, מכון רננות (חזנות).
- 10.10 לוודא המצאת כתב מינוי גובה כספים לידי גובה הכספים במרכז הקהילתי.
- 10.11 להקפיד בעת קבלת המחאות דחוייות שהן נרשמות באופן מלא ותקין, כולל שם המוטב.